

Ady jelenti a ma krízisét, a történelem éjszakáját, *Prohászka* a holnap ideáját, a lélek nappalát. — *Prohászka* az új világot az éj foszladozásának s a nap keltének nevezi, melyben a világ színei kigyúlnak, alakjai megelevenednek: „Az idealizmus a nap, a materializmus az éj s ma a baglyok s éji pillék országa leáldozik...” — De *Ady* szerint: „Az éjszaka a nappal méhe. Az éjszaka a levetkőzött élet. A nagy emberi dokumentumokat az éjszaka kovácsolja. Nagy örületek és nagy igazságok az éjszakában fogantatnak. Az éjszakában, melyet nem ismer a nappal...”

Demény János

MIHÁLY LÁSZLÓ:

FELELET

Megmondjam miért is e csend, annak a titkát,
hogy hallgatok, s a számon egyre ritkább
lett már a költemény. S ha szól a versem
olykor, szomorú akkor is. Ó, nem a verseny,

nem is a nyers világ, ami visszariaszt,
nem is a prózai gondok. Szenvedni azt
jól megtanultam. „Mesterségem” — mondanád
jól szituált polgár — ámde a vád,

hogy bohémkedem, reád visszahull.
A szesz nem hajráz lelket, s józanul
tekintek végig mindenem. De hogyha holló
károg mindig fölöttem és százezer olló

csattogtat cenzurát: épp százezernyi zsarnok
— s nem mint régen egyetlen hivatalnok —
gyürközik, hogy pöffeszkedőn letaglóz:
nincs közöm semmiféle szép szavakhoz.

Mintsem hazudjak, inkább szót se és a maszkot
fel nem veszem álcázni önmagam. Mulasztok,
meglehet, ám, ha igazul nem vallhatok
többé: színeskedjék más, én csak hallgatok,

s idézem a sokat szidott „sötét középkort,”
s „bűnös” rinascimentot, az egy kritikust, a békét:
szegény költő gyönyörű menedékét.